

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Westphalia Sancta, Beata Et Pia, Sive Vitæ Eorum Qui sua sanctitate et piis exemplis Westphalias illustrârunt

Complectens eorum vitas, qui certò aut verisimiliter Natione Westphali
reperiuntur cum titulo Sancti aut Beati

Strunck, Michael

Neuhusii, 1715

B. Menricus Cathedralis Ecclesiae Lübecensis Canonicus & Fundator
Monasterii Fründenbergensis in Comitatu Marcano

urn:nbn:de:hbz:466:1-28481

rim ad pristinam oculorum sanitatem resti-
tuto. Præcipua vitæ S. Meinolphi argumen-
ta Ferdinandus Episcopus votivo carmine
venustissimè hunc in modum complexus est.

Non pietate minùs, quàm sanguine clarus avito
MEINOLPHUS Patriæ gloria prima suæ,
Hæc situs est, postquam monuit tellure levandum
Sponte sua visus dissiliisse lapis.

Devenerare sacri custodem pignoris arcam,
Quisquis es antiquæ religionis amans:
Dic: licet ostensum cervi inter cornua Numen
Myrtam oculis captum, Virgineumq; peplum
Et tot præterea miracula, quæ prior ætas
Et præsens stupuit, fas siluisse foret;
Virtutes MEINOLPHE tuas tamen ipsa sepulchra
Certarent rupto marmore saxa loqui.

B. MENRICUS Cathedralis Ecclesiæ Lube-

centis Canonicus, & Fundator Monasterii
Fründenbergensis in Marchia
Westphalica.

Refertur cum titulo Beati à Papebrochio in A-
ctis Ss. ad diem 20am Iunii to. 4. istius mensis.
De eodem agunt Gelen. in fastis Agrippin. & The-
odorus Rhay in Anim. illustr. ad eandem diem
quam

quamvis uterque abstineat à titulo Beati. Westphalum fuisse constat ex ejus vita apud Papebrochium c. 2. n. 7. ubi legitur hanc vocem cœlitus accepisse: Menrice festinanter vade ad Westphaliam terram nativitatis tuæ. Patriam habuit in Comitatu Marchie, aut certè locis ei vicinis, uti colligitur ex eadem vita c. 1. n. 2. ubi de ejus germano fratre B. Bertholdo Canonico Præmonstratensi in Scheida dicitur: quidam conversus nomine Berthold⁹ cœnobitarius claustrum prætaxati videlicet Scheidæ, de ejusdem terræ locis oriundus fuit. Scheida Præmonstratensis Ordinis Præpositura sita est in Comitatu Marcano horis circiter duabus ab oppido Vnna versùs Ruram fluvium. Non procul inde loco ad Ruram propinquiore situs est Fründenbergensis parthenon (vulgò Frönnenberg) qui tamen moderno tempore ex cœnobio Ordinis Cisterciensis conversus est in Collegium Virginum Canonicarum, tripartitâ inter Catholicas, Calvinianas, & Lutheranas Domicellas possessione. Locum huic Monasterio ædificando opportunum coràm inspexit, & B. Menrico donavit Henricus Molenarckius Archiepiscopus Coloniensis, uti videre est in vita apud Papebroch. c. 2. à n. 10. Vnde colligitur B. Menricum floruisse Saculo 13tio, & Monasterium Frönnenbergense ab eo cœptum esse circa annum

Christi circiter 1230, vel paulò antè. Henricus enim Molenarckius successor fuit S. Engelberti, cœpitq; tenere Archiepiscopatum anno 1225, neque vitam protraxit ultra annum 1234. Mortem B. Menrici rejicimus post annum 1262 & ultra. Vixit enim adhuc post obitum Ottonis Comitis de Altena, uti dicitur in ejus vita c. 2. n. 15. Otto autem Comes à Gelenio in vita S. Engelberti pag. 15 dicitur obiisse anno 1262, 14 Augusti.

Geminum Canonici nominis lumen in utroque statu: sæculari & religioso, nobis exhibent BB Bertholdus & Menric⁹ fratres. Horum primus, cùm esset Ecclesiæ Præmonstratensis Canonicus in Scheida, obtentâ sui Prælati licentiâ, ædiculam sibi parvam condidit ad pedem montis Hasléi, qui nunc Fründenberga dicitur, ut ibidem ad prodigiosam, quam acceperat, Beatissimæ Virginis imaginem quasi in eremo vitam ageret, & Monasterio (si fieri posset) ædificato, perniciosâ accolarum conventicula supra montem agitari solita paulatim disturbaret. Sed quia præmatura mors religiosos Bertholdi conceptus intercepit, Menricus in locum & cogitata fratris succedere à Deo jussus est, acceptâ hac de cœlo voce: *Menrice festinante vade in Westphaliâ terram nativitatis tue*

ibiq;

ibiq; me promovente perfice, quæ Bertholdus frater tuus pridem meditatus est meo honori facere.

Canonicatum id temporis obtinebat Menricus in Cathedrali Ecclesia Lubecensi, & erat ipsi difficile pinguedinem suam cum paupertate voluntaria tam citò commutare. Iterum tamen iterumq; ac tertio vocibus iisdem è cœlo monitus, tandem vocanti Deo obsecutus est, seseq; in iter dedit, Canonicatu suo, quo erat hucusque fruitus, aliis relicto abdicatq;. In Westphalam delatus, cum reperisset miserum illud defuncti fratris tuguriolum, & imaginem Beatæ Virginis in eo decentissimè collocatam, initio non parùm conturbatus est aspectu tam pauperis casæ: & quia prioris vitæ commoda simul occurrebant animo, discessus à se facti pœnitens aliquantùm cœpit indolescere. Mox tamen recreatus est alloquio Beatissimæ Virginis, quæ ex imagine intus positâ sic eum amicissimis verbis consolata est: *Quid ita turbaris Menrice? ego ero tecum & cum omnibus locum hunc colentibus.* Quo audito lætus intravit casulam; pronusq; humi corpore Virginem deveneratus, tantâ ex aspectu prodigiosæ imaginis gratiarum cœlestium ubertate intus perfundi cœpit, ut omnem mundi pompam asperna-

spernatus, incommoda pauperis recti promptissimè amplecteretur. Exinde quocunque ibat, imaginem istam velut thesaurum optimum ferebat secum: cùmq; die quadam urbem Susatum peteret, animos primariorum civium sibi ad opus pium conciliaturus; Beata Virgine intus commovente, adeò in se propensa reperit Consulis, aliorumq; devotorum ac divitum corda, ut fidem ipsi suam omnes obstringerent, se in omni necessitate auxilio ipsi & adjumento fore. Quin & filios ad ipsum suos, ac scholarum juventutem Susato emittebant, ut eos doctrinâ, literis, virtute, ac bonis moribus probè excolendo ad omnem honestioris vitæ disciplinam fingeret. Post annos aliquos rebus suis jam paulò auctior, tuguriolum suum cum imagine intus posita superiùs in montem transtulit, haud dubiè eo in loco, qui antè sub umbra prægrandis tilie impiorum congressibus famosus erat. Oratorium quoque adjecit parvum, quod honori Beatissimæ Virginis sacrum esset; actum demum velut ex alto cœpit propiùs circumspicere, quâ ratione parthenonis diu cogitati auspicia faciliùs promoveret. Opportunè his consiliis accedebat Henricus de Molenarcken Coloniensis Archiepiscopus, qui tunc

tunc Westphaliæ visitandæ gratiâ transmissio
Rheno Mendenam venerat, oppidum ho-
ræ non amplius spatium inde disjunctum. Ad
hunc vocatus Menricus, cum Præsulem no-
cturnâ Beatæ Virginis admonitione satîs in-
clinatum nactus esset, mentem suam de cœ-
nobio Virginum Cisterciensium prope casu-
lam suam exstruendo simplicissimè aperit,
tandemq; licet renitentibus aliis, columbino
colore suo eò rem deducit, ut & ipsi, & Go-
defridus Comes de Arensberg, & Otto Co-
mes de Altena cum procerum aliorum nobili-
um militumq; syrmate in montem istum se-
cum concederent. Postulantibus illis, quan-
tum spatii pro monasterii exstruendi ædificio
ac fundatione requireret, impetratâ paulu-
lum orandi facultate, illico in preces pro-
cumbens, Virginem Beatissimam ardentem
obtestatus, locum ut designet, quem exige-
ret. Et ecce cœlo quaquaversum serenissi-
mo crux apparebat aurea in illustri & amplè
diffusa nube, quæ circumflexu suo loci Deo
sacri amplitudinem coram oculis omnium
clare designabat. Tum verò Henricus Præ-
sul: *forti animo sis Menrice, ubi monasterium
illud exstruxeris, Abbatissam tibi cum puellis cæ-
teris Deo servituris illuc transmittam: simulq;*
locum

locum ab ea nube demonstratum Menrico
 dedit, obtentis à Friderico Imperatore im-
 munitatis perpetuæ tabulis. Cœpta tunc sta-
 tim fuere illius Monasterii ædificia: & Otto
 Comes de Altena, qui & ipse huic prodigio
 præfens interfuerat, Menrico in conscientia
 suæ arbitrum admissio, Basilicam eodem in
 loco suis sumptibus collocavit. Sed annon
 adhuc deerat & vitæ media tot personis alen-
 dis necessaria. Certè cum Moniales duode-
 cim & Abbatissa de cœnobio Hoveni ab
 Henrico missæ illuc advenissent, nimia loci
 istius paupertate primùm territæ non medio-
 crem animo dolorem concepere. Contigit
 ut sub horam prandii nec panis nec alius cib-
 us esset, quo importunam ventris inedia non
 nihil tolerarent. Accurrit Abbatissa velut an-
 xia pro filiabus mater ad Menricum, inopia
 domus suæ mœstis conquesta vocibus. Cui
 Menricus: *quis speravit in Domino & derelictus
 est? ô Mater & filia! ite in Domino, & in
 memoriam passionis ejus preces canonicas fundite
 providebit Dominus, quidquid necessarium est
 juxta illud Evangelii: Quærite primùm regnum
 Dei & justitiam ejus, & hæc omnia adjicientur
 vobis.* Vix oratio famularum Dei completa
 erat, cum per opem Beatæ Virginis carruca

Susato

Susato missa victum omnem suppeditat , & exhaustam penum cumulatîs largitionibus probè refecit.

Non multò pòst ingentes decimæ in viciniâ venales erant : & Menricus, quamvis denariorum nihil promptum haberet in marsupio, emptionem earundem factitabat pro cœnobio, nominatis Susati fidejussoribus, qui de pretio statis temporibus exsolvendo consueta satisfactione tantisper caverent. Evolutò promissæ solutionis spatio, Susatum adit, ubi portæ, quas repentino allapsu tenebrarum clausas offenderat, ultro apertæ Virum Sanctum intra urbis mœnia protinus admisêre. Inde ad Gothmarum Consulem diuturnâ jam amicitîâ sibi devinctum abiens, hospitio perbenignè exceptus est, statuâ Beatæ Virginis, quam itinerum suorum habebat comitem, decenti in loco reverenter collocata; visumq; est ea nocte admirabile lumen circa illam resplendescere binis Angelis cum accenso cereo utrimque assistentibus. Mane altero actîs pro nocturna quiete Deo gratiis, rursus ad suam statuam se conferebat cûmq; eam demissè salutâset consuetis Ecclesiæ verbis : *Salve sancta parens*, vicissim sibi respondentem audiît : *Salve Beate Menrice.*

Tum

Tum eam devotè in manus accipiens in sacello Sancti Stephani Protomartyris missam legebat de Beata Virgine, ipsam ejusq; Filium Jesum Christum magnâ fiduciâ deprecatus sibi in pecuniarum solutione auxiliû darent. Peracto Sacrificio adsunt modò ad Ecclesiam majorem S. Patrocli, qui de pecuniis importunè ipsum commonentes satís sibi præstare peterent. Quibus ille: *sustinete parùm adhuc & omnia reddam vobis.* Statimq; per templum istud ingresso occurrit Venerabilis Matrona quærens quis esset? num veniret de novo monasterio Fründenbergâ? *de novo monasterio venio* reponit Menricus, *& quia illud Fründenbergam appellâsti, Fründenberga ipsi impostorum nomen erit.* Tum illa iterum: *non sine causa sic locum vocitavi, typus & figura futururû est, quod assero, quia pluribus hunc locum visitantibus Deus, qui antè inimicus erat, B. Virginis interventu amicus fiet:* manumq; monstrans extendens omnem Menrico pecuniam porrigit, quâ indigebat hoc verbo addito, *quando de hac pecunia te iterum appellabo, curabis solutionem.* Mirum est, quantum amorem hominum (Beatissima enim Virgo hæc matrona fuisse creditur) stupendû illud facinus Menrico conciliaverit. Certè Decanus illius Ecclesie

siæ (cui nomen Erponi erat) omnes confe-
 stim Clericos tam intrâ , quàm extra urbem
 convocans sedulò adhortatus est , ut & Men-
 ricum summo semper in honore habeant , &
 ejus negotia, quo possent studio & alacritate,
 deinceps tueantur. Ita demum constitutis
 omnibus , quæ ad florem & sustentationem
 monasterii pertinebant , ad lauream immor-
 talitatis capiendam progressus est die 20 Ju-
 nii , sepultusq; Fründebergæ juxta sacellum
 S. Michaëlis. Plurima tunc statim ad ejus
 tumultū patrata sunt miracula : suscitati mor-
 tui, expulsi dæmones, illuminati cæci, curati
 paralytici , ægroti alii vario morborum gene-
 re ejus ac Beatissimæ Virginis patrocinio li-
 berati. Anniversaria mortis dies cum vigilia
 altero mox anno magna celebritate solenni-
 ter extracta est: ad quā cū ex locis adjacen-
 tibus magna Clericorum aliorumq; hominū
 copia confluxisset, neque ad manus esset, un-
 de tot personis tam repentē victus præstare-
 tur , Hildebrandus ejusdem monasterii Pro-
 visor ad Ruram præterfluentem abiens inusi-
 tatæ magnitudinis piscem (cetum scriptor
 antiquus vocitat) & cum eo tantam aliorum
 piscium multitudinem implorato B. Menri-
 ci nomine coëgit in retia , ut non religiosis
 R solūm

solum & toti Clero ; sed populo etiam frequentissimo ad cibum & saturitatem satis esset. Visitur adhuc hodie ibidem post summum altare ad parietem statua B. Virginis eadem (ut opinor) quæ olim tot prodigiis patratrix fuit : ad cuius latera depicti sunt Beati Fratres subjectis hisce verbis : *Menricus & Bertholdus Canonici , Fundatores hujus loci*. Ex ore autem utriusque provolant hinc inde inscripta schedis verba : *ô Maria in tremenda judicii hora sim commissus tibi totus & ô Maria succurre miseris in hoc loco constitutis.*

B. OTTO

Comes Capenbergensis, &

ejusdem Ecclesiæ Præmonstratensis
Præpositus tertius.

*Refertur cum titulo Beati à Bollandò in actis SS. ad diem 23tiam Februar. in ordine prætermis-
sum, unà cum brevi elogio. Item à Gelenio in
stis sacris Agrippin. & Chrysost. van der Sterren
Natalibus SS. Ordinis Præmonstrat. ad eandem
diem. Ioanne le Paige in Bibliotheca Præmonstra-
tensi l. 2. pag. 513. Schaten to. 1. Annal. Paderb.
& aliis. Obiit anno Christi 1172 uti refertur in
Catalogo Prælatorum Capenbergensium, & qui-*